

Sygn. akt I ACa 1235/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 marca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Krzysztof Józefowicz

Sędziowie: SA Piotr Górecki /spr./

SA Jerzy Geisler

Protokolant: st.sekr.sąd. Sylwia Stefańska

po rozpoznaniu w dniu 25 marca 2015 r. w Poznaniu

sprawy (...) **spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (wcześniej spółka akcyjna) z siedzibą w C.**

przeciwko (...) **SA w W. oraz Towarzystwu (...) SA w W.**

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 26 czerwca 2014 r., sygn. akt IX GC 888/12

1. apelację oddala;

2. zasądza od powódki na rzecz każdego z pozwanych po 5.400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

P. Górecki K. Józefowicz J. Geisler

Sygn. akt I A Ca 1235/14

UZASADNIENIE

Powódka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w C. wniosła o zasądzenie od pozwanych (...) S.A. w W. (ad. 1) oraz Towarzystwa (...) S.A. w W. (ad. 2) kwoty 1.149.646,39 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 24 maja 2012 r. i kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W piśmie z dnia 25 października 2012 r. powódka uściśliła, iż wnosi o zasądzenie od pozwanego ad. 1 kwoty 862.234,79 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 24 maja 2012 r. oraz od pozwanego ad. 2 kwoty 287.411,60 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 24 maja 2012 r.

W uzasadnieniu podano, że w dniu 29 kwietnia 2010 r. strony zawarły umowę ubezpieczeniową nr (...) w zakresie ubezpieczenia mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych (polisą nr (...)). Ochrony w zakresie powyższej umowy udzielało obu pozwanych działających w ramach koasekuracji, przy czym koasekuratorem wiodącym był pozwany ad. 1 z udziałem koasekuracyjnym 75%, a pozwany ad. 2 z udziałem 25%. W okresie objętym ochroną - w dniu 3

grudnia 2010 r. - miał miejsce pożar hali suszarni (...) który objął swoim zasięgiem ciąg technologiczny suszenia płyt porowatych wraz z konstrukcją i wyposażeniem hali suszarni. Powódka wskazała, iż przedłożył (...) S.A. dokumentację z której wynika, iż w związku z odbudową linii (...) po pożarze z dnia 3 grudnia 2010 r. poniosła koszty w łącznej wysokości 4.488.337,83 zł. Dalej wskazała, iż po uwzględnieniu kwoty z odzysku złomu o wartości 103.453,40 zł oraz franszyzy redukcyjnej w wysokości 250.000 zł wysokość jego roszczenia o odszkodowanie względem pozwanych wynosiła 4.134.884,43 zł. Ponadto strona powodowa podała, że (...) S.A. z tytułu wskazanej szkody przyznał i wypłacił jej odszkodowanie w kwocie 2.795.444,96 zł a zakwestionował natomiast koszty w zakresie:

- odbudowy suszarni ciągu produkcyjnego realizowane przez (...) S.A. - potwierdzonych fakturą VAT nr (...) na kwotę 1.999.000 zł - w zakresie tym pozwany ad. 1 uznał roszczenie do kwoty 1.080.248,51 zł, a zakwestionował w wysokości 918.751,49 zł,

- prac budowlanych realizowanych przez (...). (...) L. M., E. Ż. Sp. j. - potwierdzonych fakturami VAT: nr (...) na kwotę 245.000 zł oraz nr (...) na kwotę 245.000 zł - w tym zakresie pozwany ad. 1 uznał roszczenie do kwoty 337.909,17 zł, a zakwestionował w wysokości 152.090,83 zł,

- prac elektrycznych realizowanych przez PHU (...). S. potwierdzonych fakturami VAT; nr (...) na kwotę netto 38.960,75 zł, nr (...) na kwotę 134.448,84 zł oraz nr (...) na kwotę 16.498,72 zł - uznając w tym zakresie koszty do wysokości 111.111,16 zł, a kwestionując koszty w wysokości 78.797,15 zł,

- kosztów dostawy drzwi do suszarni realizowanych przez W. Sp. z o.o, w wysokości

423.400 zł, które to powódka błędnie dołączyła do dokumentacji szkody, bowiem nie miały związku z zaistniałą szkodą.

Zdaniem powódki, pozwane spółki niesłusznie obniżyły wysokość przysługującego odszkodowania o kwotę 1.149.639,47 zł, bowiem obniżenie wysokości odszkodowania nie

znajduje uzasadnienia w treści umowy ubezpieczenia, ani także w treści ogólnych warunków umowy.

Pozwana ad. 1 wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu wraz z kosztami zastępstwa procesowego w wysokości 14.400 zł oraz opłaty od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.

W uzasadnieniu powyższego wskazała, iż nie uznaje roszczenia ponad już wypłacone odszkodowanie i to z następujących przyczyn:

1) w zakresie kwoty 918.751,49 zł z tytułu prac dotyczących odbudowy suszarni ciągu produkcyjnego (...) wykonanych na rzecz powoda przez firmę (...) S.A. - przedstawiona przez powódkę faktura, po przedłożeniu kosztorysów została zweryfikowana i analiza wykazała zawyżenie niektórych pozycji kosztorysowych poprzez podwojenie stawki za roboczo-godzinę,

2) w zakresie kwoty 152.097,75 zł z tytułu prac budowlanych wykonanych na rzecz powódki przez firmę P.B. (...) L. M., E. Ż. sp. j. - zakres prac budowlanych odpowiadał zakresowi szkody, niemniej jednak zakwestionowano jedynie pozycję nr (...) kosztorysu, gdzie błędnie przyjęto cenę bramy segmentowej o wartości 149.205 zł, powiększoną o 11% kosztów zakupu, gdzie cena rzeczywista takiej bramy wg kosztorysu wyniosła 13.519,80 zł (zawyżenie kosztorysu w tej pozycji powstało na skutek wpisania 12,5 szt. takich bram zamiast jednej),

3) w zakresie kwoty roszczenia 78.797,15 zł z tytułu prac elektrycznych wykonywanych na rzecz powódki przez firmę PHU (...). S. - w wyniku weryfikacji ustalono, że kosztorys zawiera nieprawidłowości polegające na zawyżeniu norm kosztorysowych związanych z nakładami robocizny.

Pozwana ad. 2 wniosła także o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powódki kosztów procesu według norm przepisanych i kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 14.400 zł wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

W uzasadnieniu powyższego wskazała, iż z dokumentów uzyskanych od pozwanej ad. 1 wynika, iż ustalenie odszkodowania z tytułu odbudowy suszarni nastąpiło w wyniku weryfikacji kosztorysu poszkodowanego dokonanej przy wykorzystaniu ekspertyzy uzyskanej w trybie § 15 OWU.

Wyrokiem z dnia 26 czerwca 2014 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu powództwo oddalił i orzekł o kosztach postępowania (sygn. akt IXGC 888/12).

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne.

Powódka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością jest następcą prawnym (...) spółka akcyjna.

Dnia 29 kwietnia 2010 r. powódka zawarła z pozwanymi generalną umowę ubezpieczenia nr (...) potwierdzoną polisą nr (...). Pozwani ubezpieczyciele umowę tę zawarli w ramach koasekuracji, pozwany ad. 1 występował jako koasekurator wiodący posiadający udział koasekuracyjny w wysokości 75%, a udział koasekuracyjny pozwanego ad. 2 wynosił 25%. Przedmiotowa umowa wskazywała, iż gdziekolwiek w niej lub OWU wymieniony jest pozwany ad. 1 zapis ten będzie rozumiany jako odnosząc się do obydwu konsekratorów. Jako miejsce ubezpieczenia strony wskazały następujące zakłady należące do powoda: Zakład Produkcyjny (...) przy ul. (...) w C. oraz Zakład Produkcyjny (...) przy ul. (...) w C.. Zgodnie z umową, ubezpieczenie obowiązywało w okresie od dnia 1 maja 2010 r. do dnia 30 kwietnia 2012 r. Przedmiotowa umowa obejmowała m. in. ubezpieczenie mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych.

Integralną część przedmiotowej umowy w zakresie ubezpieczenia mienia od pożaru i innych zdarzeń losowych stanowiły Ogólne warunki ubezpieczenia od pożaru i innych zdarzeń losowych dla klienta korporacyjnego ustalone Uchwałą nr (...) Zarządu (...) S.A. z dnia 26 lipca 2007 r.

W § 14 ust. 1 OWU wskazano, że jako wysokość szkody przyjmuje się przy ubezpieczeniu według wartości odtworzeniowej lub księgowej brutto:

- dla budynków, budowli i nakładów adaptacyjnych - wartość kosztów odbudowy albo remontu mienia (jeżeli wartości te są różne wysokość szkody ustala się według wartości niższej), potwierdzoną kosztorysem przedłożonym przez ubezpieczonego, określoną zgodnie z zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych stosowanymi w budownictwie - przy uwzględnieniu dotychczasowej technologii, konstrukcji, wymiarów i standardu wykończenia, takich samych lub najbardziej zbliżonych materiałów, wraz z kosztami opracowania wymaganej dokumentacji, kosztami transportu (z wyłączeniem transportu ekspresowego), demontażu, montażu i nadzoru oraz wszelkimi innymi niezbędnymi kosztami, których poniesienie jest konieczne w celu odtworzenia mienia,

- dla maszyn, urządzeń i wyposażenia - wynikającą z faktury lub rachunku wartość kosztów zakupu albo naprawy mienia tego samego rodzaju, typu i o tych samych lub najbardziej zbliżonych parametrach, w tym mocy produkcyjnej (jeżeli wartości te są różne wysokość szkody ustala się według wartości niższej), wraz z kosztami opracowania wymaganej dokumentacji, kosztami transportu (z wyłączeniem transportu ekspresowego), montażu i nadzoru oraz wszelkimi innymi niezbędnymi kosztami (w tym rozbiórki i demontażu części niezdatnych do użytku), których poniesienie jest konieczne w celu odtworzenia mienia.

W § 16 ust. 1 OWU wskazano, że (...) S.A. wypłaca należne odszkodowanie z tytułu ubezpieczenia mienia w kwocie odpowiadającej wysokości szkody ustalonej zgodnie z postanowieniami § 14 OWU, nie wyższej jednak od sumy ubezpieczenia oraz zgodnie z limitami odpowiedzialności określonymi w umowie ubezpieczenia.

W § 16 ust. 2 OWU ustalono, iż odszkodowanie ustala się w kwocie odpowiadającej wysokości szkody ustalonej zgodnie z postanowieniami § 14, z tym że:

1) wysokość odszkodowania ustalona według kosztów odbudowy, remontu, zakupu, naprawy albo ponownego wytworzenia nie może przekroczyć sumy ubezpieczenia przedmiotu szkody;

2) rachunek kosztów odbudowy, remontu, zakupu, naprawy albo ponownego wytworzenia przedstawiony przez ubezpieczonego podlega weryfikacji przez (...) S.A.

3) jeżeli odbudowa, remont, naprawa albo ponowne wytworzenie jest wykonywane we własnym zakresie przez ubezpieczonego, (...) S.A. zwraca udokumentowane koszty materiałów niezbędnych do wykonania odbudowy, remontu, naprawy albo ponownego wytworzenia, niezbędne koszty robocizny oraz uzasadnioną kwotę na pokrycie kosztów ogólnych; suma tych kosztów nie powinna być wyższa od średniego kosztu, jaki byłby poniesiony w przypadku gdyby czynności dokonywane były przez firmę zewnętrzną, (...) S.A. może przedstawić koszty zweryfikowane do średnich cen osiągniętych na rynku;

4) jeżeli odbudowa, remont, naprawa albo ponowne wytworzenie wykonywane są przez firmę zewnętrzną i ich koszt jest wyższy o co najmniej 10% od kosztów

naprawienia szkody ustalonych przez (...) S.A. na podstawie cen funkcjonujących na rynku usług oferowanych przez inne firmy zewnętrzne, (...) S.A. ustali odszkodowanie z uwzględnieniem cen usług tych innych firm zewnętrznych, chyba że zatrudnienie danej firmy zewnętrznej było warunkiem koniecznym w celu zachowania (remont, naprawa) lub nabycia (odbudowa, wymiana) przez ubezpieczonego uprawnień z gwarancji lub rękojmi za dane mienie;

5) wysokość odszkodowania zmniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki lub odbudowy.

W dniu 3 grudnia 2010 r. w hali suszarni (...) na terenie zakładu produkcyjnego powoda wybuchł pożar, który objął zasięgiem ciąg technologiczny suszenia płyt porowatych wraz z konstrukcją i wyposażeniem hali suszarni. O powyższym zdarzeniu powódka niezwłocznie powiadomiła (...) SA. W dniu 5 grudnia 2010 r. pozwana ad. 1 zleciła firmie (...) wykonanie opinii dotyczącej przyczyn zaistniałego pożaru. Wykonujący opinię w dniu 6 grudnia 2010 r. przeprowadził oględziny miejsca szkody.

Po wystąpieniu pożaru powód rozpoczął w trybie zapytań ofertowych procedurę wyboru podmiotów, które podjęłyby się odbudowy hali (...) wraz z linią produkcyjną tj. suszarnią rolkową. Priorytetem dla powoda było jak najszybsze wznowienie produkcji, w związku z tym w wyborze wykonawców kierował się ceną, oferowanym najkrótszym terminem realizacji robót oraz doświadczeniem firm, które gwarantowało wywiązanie się z zawieranych umów. W związku z powyższym powód ustalił z wykonawcami ceny w formie ryczałtu. Odbudowę suszarni powód zlecił firmie (...) S.A., która z powyższego tytułu wystawiła fakturę VAT nr (...) z dnia 16 marca 2011 r. na kwotę 1.999.000 zł netto. Prace remontowo-budowlane hali (...) powód zlecił Przedsiębiorstwu Budowlanemu (...). M. E. Ż. s. j., które z tego tytułu wystawiło dwie faktury VAT: nr (...) z dnia 24 stycznia 2011 r. na kwotę 245.000 zł netto oraz nr (...) z dnia 24 lutego 2011 r. na kwotę 245.000 zł netto. Prace elektryczne związane z usuwaniem zniszczeń po pożarze powód zlecił Przedsiębiorstwu Handlowo-Usługowemu (...), które za zleczone prace wystawiło następujące faktury: nr (...) z dnia 2 lutego 2011 r. na kwotę 38.960,75 zł netto, nr (...) z dnia 7 marca 2011 r. na kwotę 134.448,84 zł netto, (...) z dnia 1 kwietnia 2011 r. na kwotę 16.498,72 zł netto.

W piśmie z dnia 14 lutego 2011 r. pozwana ad. 1 zawiadomiła powódkę, iż za powyższą szkodę została przyznana jej zaliczkowe odszkodowanie w wysokości 2.000.000 zł. W ramach prowadzonego postępowania likwidacyjnego pozwana ad. 1 zwróciła się do powódki o przedłożenie kosztorysów na prace związane z odbudową hali oraz suszarni sporządzonych zgodnie z zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych stosowanymi w budownictwie. W reakcji na powyższe powódka zwróciła się do wykonawców robót o sporządzenie kosztorysów na wykonane przez te podmioty roboty, a po ich otrzymaniu przedłożyła je pozwanej ad. 1.

Decyzją z dnia 14 listopada 2011 r. pozwana ad. 1 zawiadomiła powódkę, iż za szkodę z dnia 3 grudnia 2010 r. zostało przyznane odszkodowanie w kwocie 2.581.132,33 zł (łącznie z wcześniej wypłaconą zaliczką). Pismem z

dnia 25 listopada 2011 r. reprezentujący powódkę przedstawiciel (...) S.A. złożył odwołanie od decyzji pozwanej ad. 1 ustalającej wysokość odszkodowania. W wyniku tego pozwana ad. 1 decyzją z dnia 5 lipca 2012 r. wysokość odszkodowania na kwotę 2.795.444,96 zł. i wypłaciła powódcie dodatkowo 214.312,63 zł.

Pismem z dnia 28 sierpnia 2012 r. powódka wezwała pozwaną ad. 1 do zapłaty kwoty dochodzonej pozwem wraz z należnymi odsetkami za zwłokę od dnia 23 maja 2012 r. tytułem należnego odszkodowania za szkodę z dnia 3 grudnia 2010 r., wskazując 14 dniowy termin płatności, liczony od daty otrzymania przedmiotowego wezwania pod rygorem wystąpienia na drogę sądową. W odpowiedzi na powyższe wezwanie, pozwana ad. 1 pismem z dnia 10 września 2012 r. poinformowała powódkę, iż po ponownej szczegółowej analizie przedmiotowej szkody nie znalazł podstaw do dokonania dopłaty odszkodowania ponad wcześniej przyznane.

Sąd Okręgowy stwierdził, że stan faktyczny w niniejszej sprawie nie był sporny, za wyjątkiem wysokości przysługującego powódcie od pozwanych roszczenia odszkodowawczego. Jak wynikało z § 14 ust. 1 pkt 1 lit. a, w zakresie prac budowlanych i elektrycznych powódka winna okazać pozwanej kosztorysy z wykonanych prac, które pozwana ad. 1 miała prawo zweryfikować. Sąd przychylił się do twierdzeń powódki, iż suszarnię rolkową uznać należy za maszynę, a nie budowlę, jak podnosiła pozwana ad. 1. Powyższe ustalenie Sądu Okręgowego wynikało z faktu, iż ową suszarnię rolkową strony umieściły w załączniku nr (...) do polisy. Załącznik ten określa wykaz środków trwałych, w zakresie specjalistycznych maszyn, urządzeń i aparatów, zlokalizowanych w zakładzie powoda w C.. Suszarnia rolkowa została umieszczona w tym wykazie pod pozycją nr 55. Skoro zatem strony umieściły je w załączniku do polisy w spisie maszyn, to w procesie likwidacji szkody należy do suszarni stosować postanowienia odnoszące się do maszyn. Nie sposób jednak zgodzić się z powódką, iż skoro suszarnia rolkowa jest maszyną to pozwana winna określić wysokość szkody wyłącznie na podstawie przedłożonej przez ubezpieczonego faktury. Postanowienia Ogólnych Warunków Ubezpieczenia zezwalają pozwanej ad. 1 na weryfikację przedłożonych faktur, zgodnie bowiem z § 16 ust. 2 pkt 4.

W niniejszej sprawie żadna ze stron nie wniosła o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego. Biorąc pod uwagę, iż strony reprezentowane były przez profesjonalnych pełnomocników, Sąd Okręgowy nie widział podstaw - jak stwierdził - aby przeprowadzić omawiany dowód z urzędu. Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy uznał w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, że powódka nie udowodniła istnienia roszczenia i na podstawie art. 805 k.c. powództwo oddalił w całości.

Apelację od powyższego wyroku wniosła powódka, która podniosła następujące zarzuty:

1) „naruszenie treści przepisu art. 232 k.p.c. polegające na pogwałceniu reguł dotyczących rozkładu dowodu, przez co Pozwani zostali zwolnieni z obowiązku przedstawienia dowodów na poparcie zasadności odmowy wypłaty określonej kwoty odszkodowania

2) „naruszenie przepisu art. 233 § 1 k.p.c. polegające na dokonaniu oceny dowodów zebranych w sprawie niezgodnie z ich treścią oraz sprzecznie z zasadami logiki i doświadczenia życiowego, jak również z naruszeniem zasady wszechstronnej oceny materiału dowodowego, prowadzące do błędnych ustaleń faktycznych polegających na przyjęciu, iż łącząca Strony umowa ubezpieczenia (wraz z OWU) została przez Pozwanego ad. 1 prawidłowo zrealizowana w sytuacji gdy Pozwany ad. 1 odmowę wypłaty pełnej kwoty ubezpieczenia oparł na zasadniczym twierdzeniu kwalifikacji suszarni rolkowej jako budowli i w następstwie przyjęcia metodologii ustalenia kwoty odszkodowania w tym zakresie a nie jak wskazał Sąd I instancji miał możliwość

weryfikacji faktur VAT i to stanowiło podstawę omowy wypłaty pełnej kwoty ubezpieczenia (...),”

3) „braku właściwego wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku”;

4) „braku wskazania w uzasadnieniu przyczyn, dla których Sąd Okręgowy pominął dowód z opinii Instytutu (...) przedłożonego do akt sprawy przez Powoda przy jednoczesnym stwierdzeniu braku realizacji rzekomego obowiązku zgłoszenia stosownego wniosku z opinii biegłego”;

5) „naruszenie art. 6 k.p.c. polegające na przerzuceniu ciężaru dowodowego w sprawie wyłącznie na Powoda (...)”,

Opierając się na tych zarzutach, autor apelacji wniósł o:

- 1) zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości, ewentualnie
- 2) uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Poznaniu,
- 3) „zasądzenie od Powoda na rzecz Pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych”.

Pozwani ubezpieczyciele wnieśli o oddalenie apelacji i zasądzenie od powódki na ich rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu zważył, co następuje.

Apelacja okazała się bezzasadna. Sąd odwoławczy podziela w pełni ustalenia faktyczne sądu I instancji i tym samym przyjmuje za własne. Wypada zatem w tym miejscu odnieść się do zarzutów apelacyjnych.

Nie można podzielić zapatrywania skarżącej, jakoby sąd I instancji naruszył art. 232 k.p.c. z którego wynika, że „strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Sąd może dopuścić dowód niewskazany przez stronę”. Zgodnie bowiem z zasadą kontrydiktoryjności ciężar dowodu spoczywa na stronach postępowania cywilnego. To one, a nie sąd, są wyłącznym dysponentem toczącego się postępowania i one wreszcie ponoszą odpowiedzialność za jego wynik. W przedmiotowej sprawie powódka przedłożyła (...) SA faktury obejmujące koszty restytucji spalonego zakładu produkcyjnego a pozwana - zgodnie z umową - dokonała weryfikacji tych kosztów. Skoro zatem powódka uznała, że weryfikacja ta jest wadliwa, winna fakt ten udowodnić w toku procesu. Tymczasem powódka stosownych dowodów w tym zakresie nie zaprezentowała, w szczególności nie zgłosiła wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego. Nie było w przedmiotowej sprawie żadnych podstaw, aby to sąd zastąpił strony w aktywności dowodowej. Sąd może z urzędu dopuścić dowód, ale powinien to czynić pomocniczo i w sytuacjach wyjątkowych (Wyrok SN z dnia 24 listopada 2010 r., II CSK 297/10, LEX nr 970074). W przedmiotowej sprawie nie było żadnych sytuacji wyjątkowych, które przemawiałyby za koniecznością przeprowadzenia dowodu z urzędu, zresztą nawet autor apelacji na takowe się w nie powoływał.

Chybionym okazał się zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów wyrażoną w tym przepisie sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie „wszechstronnego rozważenia zebranego materiału” a zatem, jak podkreśla się w orzecznictwie, z uwzględnieniem wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu. Tak rozumianej zasady swobodnej oceny dowodów sąd I

instancji nie naruszył. Sąd Okręgowy prawidłowo zakwalifikował suszarnie rolkową jako maszynę i prawidłowo przyjął, iż pozwany ubezpieczyciel miał prawo w oparciu o umowę ubezpieczenia dokonać weryfikacji złożonej faktury VAT. Nie sposób było przyjąć pogląd reprezentowany przez powódkę, że skoro suszarnia rolkowa jest maszyną (a nie budowlą) to pozwana winna określić wysokość szkody wyłącznie na podstawie przedłożonej przez ubezpieczonego faktury. Tymczasem postanowienia Ogólnych Warunków Ubezpieczenia pozwalały pozwanej ad. 1 na weryfikację przedłożonych faktur, zgodnie bowiem z § 16 ust. 2 pkt 4. Zgodnie zatem z OWU weryfikacja faktur była zatem możliwa przez ubezpieczyciela także co do faktur wystawionych za roboty budowlane, ale także z tytułu zakupu czy remontu (napraw) maszyn. Analiza polisy oraz postanowień OWU - na podstawie której zawarto umowę ubezpieczeniową - nie pozwala na przyjęcie forsowanej przez powódkę tezy, iż szkody związane z uszkodzeniem (zniszczeniem) maszyn powinny być ustalane jedynie w oparciu o faktury VAT i to bez prawa do ich weryfikacji przez ubezpieczyciela. Taka ocena zebranego materiału dowodowego przez sąd I instancji - w szczególności analiza postanowień OWU - nie naruszała art. 233 § 1 k.p.c.

Nie sposób przyjąć, aby Sąd Okręgowy nie wyjaśnił podstawy prawnej wyroku. Zarzut w tym zakresie wskazuje w istocie, że sprowadzał się on do zarzutu naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. Składające się na uzasadnienie wyroku jego dwie podstawy faktyczna i prawna powinny tworzyć jedną całość spójną w takim stopniu, by nie było wątpliwości jaki stosunek faktyczny i prawny chodzi. Lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku temu wymaganiu sprostała, skoro sąd I instancji wskazał właściwe przepisy prawa. Nie ma potrzeby bliżej odnosić się do tego zarzutu, skoro nie został on bliżej w uzasadnieniu apelacji sprecyzowany.

Nie można uznać za trafny zarzut pominięcia przez sąd I instancji opinii Instytutu (...) „przedłożonego do akt sprawy przez Powoda”. Opinia taka określana jest pojęciem opinii prywatnej lub inaczej opinią pozaprocesową, pozasądową). Najistotniejszą cechą opinii prywatnej jest sporządzenie nie na zlecenie organu procesowego. Opinia prywatna nie jest opinią w rozumieniu przepisów k.p.c., ponieważ nie spełnia podstawowych wymagań prawnych odnoszonych do opinii biegłych. Dokument ten powstaje bowiem poza postępowaniem. Należy uznać za ugruntowany w orzecznictwie SN i sądów powszechnych oraz literaturze pogląd, że - co do zasady - prywatna opinia „biegłego” lub instytutu naukowego nie stanowi dowodu wiadomości specjalnych w rozumieniu art. 278 i 290 k.p.c. Opinia prywatna, czyli pisemne opracowanie zlecone przez stronę postępowania, a nie przez sąd, nie jest opinią w rozumieniu przepisów k.p.c. (wyrok SN z 24 lipca 2014 r., II CSK 569/13, LEX nr 1532976).

Ostatnim z podniesionych zarzutów był zarzut naruszenia art. 6 k.p.c. Treść samego zarzutu wskazuje, że w istocie autorowi chodziło o art. 6 k.c. (a nie k.p.c.). Reguły dowodzenia w procesie cywilnym (art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c.) zobowiązują strony do wskazywania dowodów, z których wywodzą one skutki prawne. Zasada ta znajduje zastosowanie również w sprawach z zakresu ubezpieczeń majątkowych. Strona umowy ubezpieczenia majątkowego - w tym przypadku powódka - powinna udowodnić, w jakim zakresie poniosła straty w wyniku zdarzenia objętego umową ubezpieczeniową (pożar). Podstawową bowiem zasadą dowodzenia jest to, że powoda obciąża dowód faktów prawotwórczych a w procesie cywilnym są to na ogół przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej. Jak można wnosić, powódka stała na stanowisku, że swoje roszczenie wykazała fakturą a jeżeli pozwany ubezpieczyciel ją kwestionuje to winien przedstawić dowody przeciwne. W przedmiotowej sprawie pogląd ten

nie zasługuje, skoro z postanowień(...) wynika, że (...) SA miała prawo do weryfikacji żądań, w tym wynikających w faktur.

Innych zarzutów powódka nie zgłaszała.

W tym stanie rzeczy apelacja jako bezzasadna podlegała oddaleniu (art. 385 k.p.c.). W pkt 2 wyroku Sąd Apelacyjny zasądził od powódki na rzecz każdego z pozwanych po 5.400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (art. 98 k.p.c. w z § 6 pkt 7 w związku z § 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego działającego z urzędu (Dz. U. z 2002 r. Nr 163, poz. 1349z późn. zm.).

P. Górecki K. Józefowicz J. Geisler

--	--	--